

LYRSPELARE, m. 3. - **LEERSKA**, f. 1. En, som spelar på lyra.

LYRTAGGAD, a. 2. (bot.) *L-dt blad*, tvärs öfver på ömse sidor delt i likar, af hvilka de öfre äro större, de nedre mera åtskilda.

LYSA, v. n. 2. (af *Ljus*) 1) Gifva ljus ifrån sig, sprida, kasta ljus. *Solen lyser med eget ljus, månen med ett lånadt. Ett ljus lyste i sönstret.* — *Syn.* Blänka, Brinna, Flamma, Glänsa, Glimma, Glindra, Glimta, Glittra. — 2) Klart synas, göra starkt intryck på synen. *Dessa granna tyger l. i ögonen.* (Fig.) *Falskheten lyser ur hans ögon*, röjes der tydligt. *L. fram*, se *Framlysa*. *L. igenom*, synas klart tvärs igenom, t. ex.: *Dagen lyser igenom väggen på sina ställen.* — 3) (fig.) a) Utmärka sig. *Ett tidevarf, som lyser af stora bragder.* — b) På ett skrytsamt sätt söka visa något, hvarigenom man tror sig blifva utmärkt. *Han vill gerna l. L. med lärdom.* — V. a. o. n. Med ljus, lykta belysa, visa vägen. *L. någon utför trappan. L. någon hem, på gatan. Lys hit med ljuset, håll hit ljuset. L. en i'n, ned, upp, ut, tillbaka. L. efter något, med ljus leta derefter. L. upp, se Upplysa.* — V. a. (i gamla språket) Upplysa om, uppenbara. *Tu skal ey föri hvarjom tin hug lysa*, ej för hvar och en yppa din tanke. — V. n. o. impers. Från predikstolen offentlig förkunna, t. ex. ett äktenskap. *L. för brudfolk. Det är ell. har redan lyst två gånger. Det har lyst första gången för dem.* — I denna mening säges äfv.: *Lysas*, t. ex.: *Det lystes för dem i söndags; det måste lysas tre gånger.* — *L. af, efter*, se *Aflysa, Efterlysa*. *Det är ell. har lyst efter honom*, han har blifvit efterlyst. *L. på*, se *Pålysa*. *L. upp*, från predikstolen tillkännagifva, att något blifvit upphittadt. *L. ut*, se *Ulysa*; äfv. *lysa sista gången för brudfolk*, t. ex.: *I dag lyser det ut för dem. Det är ell. har lyst ut för dem.* — *L-nde*, part. pres. *En l. kropp. L. färger.* — Brukas adjektivt i bem.: Högst utmärkt, t. ex.: *L. bedrifter, segrar.*

LYSARE, m. 3. (fyrv.) Tunn hylsa, fylld med lågeld, och tjenande till att i eld framställa namn, dekorationer, arkitektoniska prydnader, m. m. *Romersk l.*, lång hylsa, laddad med svag gnisteld, ur hvilken, i korta mellanrum, lyskolor uppkastas i höjden.

LYSBLOMSTER, n. 3. Se *Gullspira*.

LYSE, n. sing. (kem.) Övägbart ämne, som anses vara orsaken till ljustets verkningar.

LYSELD, m. 2. Se *Irrbloss*.

LYSHÅL, n. 3. Hål på yttre sidan af en ugn, der man låter torredssticker ligga brinnande, för att upplysa ugnen under brödets gräddning.

LYSGAS, m. 3. Kolbunden vätgas, som begagnas till lysämne. Kallas vanligen Oljbildande gas.

LYSHÅLLNING, f. 2. Belysningen i en stad på gator och offentliga platser, medelst lyktor, lampor, o. s. v.

LYSING, m. 2. Se *Gullspira*.

LYSKNÄPPARE, m. 3. Insekt af Skalbaggarna, i Sydamerika, med ett ljus, likt lysmaskens, men vida starkare. *Elater noctilucus.*

LYSKULA, f. 1. (fyrv.) Större eller mindre kvantitet af en, medelst vatten eller sprit, till en deg gjord och sammanrullad lågeldssats af åtskillig, vanligtvis rund form.

LYSMASK, m. 2. Insekt af Skalbaggarna, som lyser i mörkret. *Lampyrus noctiluca.*

LYSNING, f. 2. 1) Handlingen, då man lyser med ljus. — 2) Se *Lyshållning*. — 3) Se *Ljus-*

ning. — 4) Ett äktenskap offentlig förkunna från predikstolen. *Tre l-ar fordras, innan vigsel må äga rum.* — 5) Se *Efterlysning*.

LYSNINGSPENNINGAR, m. 2. pl. Afgift till prest för lysning till äktenskap.

LYSNINGSSEDEL, m. 2. pl. — *sedlar*. Skriftligt afgifven tillåtelse till lysning för brudfolk.

LYSS, v. d. 2. Impf. *Lyddes*. Se *Lyssna*. *Stå och lyss vid dörrarna. Lyss på*, öppna öronen, för att höra efter något.

LYSSNA, v. n. 1. Öppa öronen, för att uppfånga något ljud. *L. till näktergalens sång. L. till folks prat*, låna örat deråt, sätta tro dertill. — *Lyssnande*, n. 4.

LYSSNARE, m. 3. En, som lyssnar, har den ovanan att lyssna.

LYSSVRÅ, f. 2. Vrå, der man obemärkt kan lyss.

LYSTA, v. n. o. impers. 2. (Brukas endast i sing. pres. indik. *Lyster* och någon gång i impf. *Lyste*.) *Hafva lust*. Brukas sällan neutralt. *Jag l-ter se*, vanligare: *det l-ter mig att se*, jag har lust att se. *Han gör allt, hvad honom l-ter*, hvad han vill.

LYSTEN, a. 2. neutr. — *et*. 1) Som har lystnad efter något. *L. efter ära.* — Har sammansättningen *Ärelysten*. — *Syn.* Begärlig, Begärlig, Fiken. — 2) (om hafvande kvinnor) Som känner starkt begär efter någon viss mat. *Hon är l.*

LYSTENHET, f. 3. Se *Lystnad*.

LYSTER, m. sing. (fr. *Lustre*) Glans. — *Adj.* 2. Glänsande.

LYSTMÅTE, n. 4. Fullkomlig mättnad på något, efter hvilket man varit lysten. Nyttjas både egentl. och fig. *Få sitt l. på något.*

LYSTNAD, m. 3. Häftigt begär efter något. *L. efter beröm. En hafvande kvinnas l.*, efter någon viss mat. — Bildar sammansättningarna *Äre-, Häm-, Vinningslystnad*.

LYSTRA, v. n. 1. (af *Ly* ell. *Lyss*) Se *Lyssna*. *L. till, på något. Hunden l-r till namnet Apollo*, är van att lockas med detta namn. *L. till roret*, se *Lyda ror* (under *Lyda*). — *Lystrande*, n. 4. o. *Lystring*, f. 2.

LYSTRING, m. sing. En stort sidentyg.

LYSTRINGS-GALLERI, - - - - ri', n. 3. eller **LYSTRINGSGÅNG**, m. 2. (fortif.) Gång vid en fästning, som utgår ifrån mord- eller omkrets-galleriet utåt fältet, på det man i tid må kunna upptäcka och förstöra fiendens minor.

LYSTRINGS-KOMMANDO, - - kämmånndo, n. 4. (milit.) Kommandoordet: *Gif akt!*

LYTE, n. 4. 1) Kroppsfel, kroppsskada. *Vara född med l. på ena armen. Han får l. af detta sår. Utan l. Lack och l.*, se *Lack*. — 2) (fig.) Själsfel, andlig ofullkomlighet, brist. *Hvar har sitt l.* — *Ss. L-sfri*.

LYTESBOT, m. sing. Skadestånd, som enligt lag betalas till den, hvilken genom ens vållande blifvit lytt.

LYTT, a. 1. Som har lyte. *Lam och l. Slå någon l.*, så att han deraf blir lytt.

LÄCK, **LÄCKE**, m. fl., se *Lock, Locke, &c.*

LÅDA VID, se *Vidlåda*.

LÅDA, f. 1. 1) Fyrkantigt förvaringsredskap af trä, utan lock, ofta utgörande en del af någon möbel, i hvilken den är inpassad, för att efter behag utdragas eller inskjutas (Draglåda). *L. med jord att plantera grönsaker uti. L., hvarti ett träd är planteradt. Ställa träd i l-or. Draga ut en l. ur en dragkista.* — Bildar åtskilliga